

Prostorski učinki hidromelioracij v dolini reke Ščavnice

Geografske značilnosti:

- dolžina 56 km,
- porečje zavzema 293 km²,
- izvira pri kraju Zgornja Velka,
- izliva se v reko Muro pri Gibini,
- severovzhodni del Slovenije,
- ena izmed najbolj onesnaženih rek v Sloveniji,
- dežni rečni režim.

Hidromelioracija:

Nova struga reke Ščavnice

- je usmerjanje voda, ki poplavljaajo,
- urejanje rečne struge,
- uravnavanje meandrov,
- srednji tok: regulacija leta 1983,
- 1999– veliko poplav.

Nereguliran del struge Ščavnice

Spremembe zaradi hidromelioracij

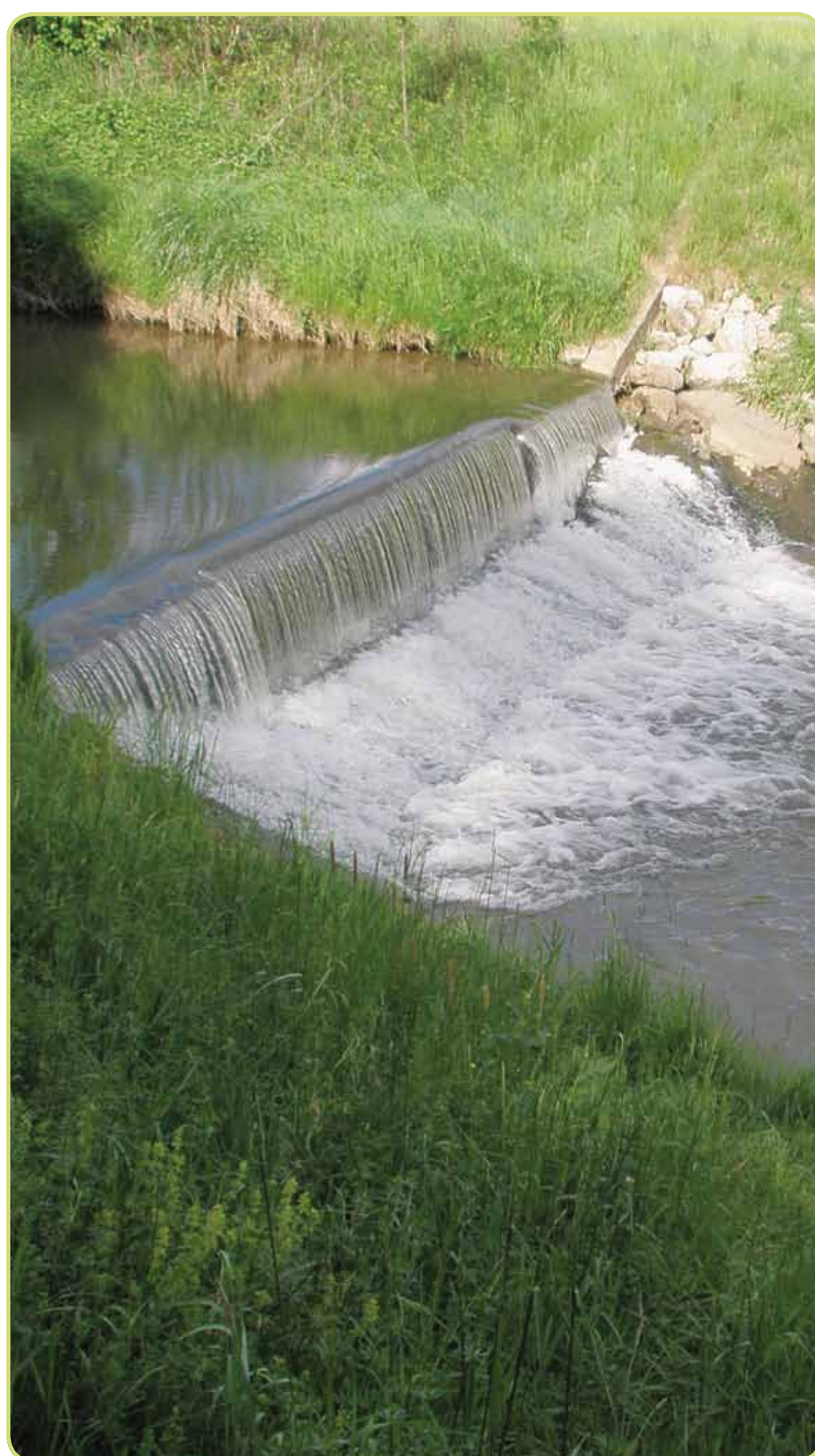
- ravno dno rečne struge,
- nivo podtalnice se na nekaterih delih zniža,
- izgradnja umetnih zadrževalnikov,
- manj poplav.

Klimatske spremembe

- višina vode v času poplav,
- plitva voda,
- hitrejša segrevanje vode,
- hitrejši tok.

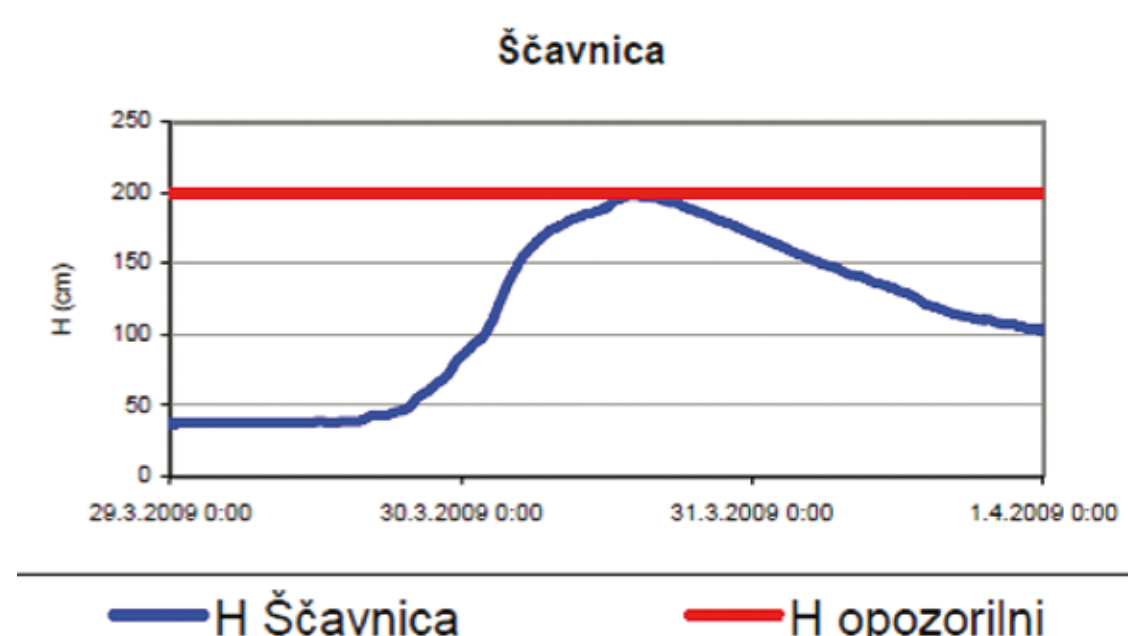

Reguliran del struge Ščavnice

Biološke spremembe:

- po hidromelioraciji je manjša raznovrstnost rastlin in živali v in ob rečni strugi,
- zaradi hitrejšega toka je manj rastlin ob rečni strugi.

V razmislek ...

Pred skoraj tremi desetletji je človek popolnoma spremenil pokrajino v srednjem toku reke Ščavnice. Kar je narava ustvarjala tisočletja, je človek s pomočjo strojev zasul oziroma spremenil. Staro vijugasto strugo reke Ščavnice je zasul in izkopal novo, globljo, po kateri voda hitro odteka. Odstranil je naravno rastje, poplavne gozdove in loge, domovanje številnih živali. Ekstenzivno kmetijstvo je zamenjalo intenzivno, ki ob souporabi kmetijske mehanizacije, zaščitnih sredstev in umetnih gnojil predstavlja dodatno obremenitev pokrajine. V ekonomskem smislu se je raba pokrajine vsekakor povečala. S postopkom komasacij je prišlo do združevanja parcel in zaozroževanja kmetijskih zemljišč. Manj vredne mokrotne travnike so zamenjale za kmeta ekonomsko učinkovitejše njivske površine. Danes, ko narava pogosto kaže »zobek« s pomočjo najrazličnejših naravnih pojavov (suša, poplave, neurja s točo ipd.) in ko se na kmetijskem trgu pojavljajo presežki hrane, se postavlja vprašanje, ali so hidromelioracije smotrne. Zaradi vse večjega dvoma, ali je bil omenjeni poseg racionalen, je potrebno pri načrtovanju podobnih projektov vse posege dobro premisliti, pretehtati prednosti in slabosti ter imeti vizijo o tem, kaj pravzaprav želimo.

Spremembe namembnosti zemljišč

Pred:

- bolj namočena tla,
- uporaba zemljišč ob Ščavnici za travnike,
- naravna pridelava, brez gnojil.

Po:

- bolj sušne razmere,
- več njivskih površin,
- intenzivnejša pridelava kmetijskih kultur,
- izvedba komasacij.